

αδερφοπούλλα ή, **αδελφοπούλλα** Σῦρ. **αδερφοπούλλα** ένιαχ. **αδερφοπούλλα** Μακεδ. (Κοζ. κ.ά.) **αδερφοπούα** Νάξ. (Φιλότη.) Οὐδ. **αδελφόπον** Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.)

Υποκορ. τοῦ οὐσ. **αδερφός** διά τῆς παραγωγικῆς καταλ. -πουλλά -πουλλο, περί ἧς ιδ. Γ΄Χατζιδ. ΜΝΕ 636 κέξ.

1) Ἡ μικρά ἀδελφή ἢ ἀδελφός ἔνθ' ἄν.: **Ἀμα γίνεσαι ἀδελφόπον καὶ ταράσαι 'ς σ' ὑλέεν κι ἄλλ' ἀδελφόπον 'κ' ἔχω ἄλλὰ γίνεσαι ἔλαφάκι καὶ ἀνακατώνεσαι μέσα εἰς τὸ δάσος καὶ δὲν ἔχω πλέον ἄλλο ἀδελφάκι. Ἐκ παραμυθ.) Σάντ. Αἰνιγμ. **Ἐχω τέσσαρ' ἀδελφάπα, τρέχ'νε τρέχ'νε καὶ τ' ἔναν 'ἄλλο 'κ' ἐφτάν'νε* (ἔχω τέσσαρα ἀδελφάκια, τὰ ὅποια τρέχουν τρέχουν καὶ τὸ ἐν δὲν ἠμπορεῖ νὰ φθάσῃ τὸ ἄλλο. Ἡ ἀνέμη) Τραπ. Πβ. **αδερφάκι**. 2) Ἡ ἀδελφή ἢ ὁ ἀδελφός, θωπευτικῶς Μακεδ. (Κοζ.) Νάξ. Πόντ. (Σάντ.): ***Ἄσμ**.*

**Ἐχτι γειά, ἀδερφάκια μου κ' ἰοεῖς ἀδερφοπουλλίς, θὰ φύγου νὰ ξινιτιφοῦ νὰ πάου μακριὰ 'ς τὰ ξένα* Κοζ.

**Ἄν δίγω σε τ' ἀδέλφᾱ μου, ἄλλ' ἀδελφάπα 'κ' ἔχω* Σάντ.

αδερφοπρόγονος ὁ, ἀμάρτ. Θηλ. **αδερφοπρογόνη** Λεξ. Κομ. **αδερφοπρόνη** Νάξ. (Φιλότη.)

Ἐκ τῶν οὐσ. **αδερφός** καὶ **προγονός**.

Ὁ προγονός τοῦ ἀδελφοῦ ἢ τῆς ἀδελφῆς.

αδερφός ὁ, ἀδελφός λόγ. κοιν. καὶ Καππ. (Ἀραβάν. κ.ά.) Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὀφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) **αδελφός** Καππ. (Ἄξ. Ἀραβάν.) **αδελφός** Πόντ. (Ὀφ.) **αδελφός** Καππ. (Φερτ. Ἀραβάν.) **αδελφός** Καππ. (Μισθ.) **Μεγίστ.** **αδερφός** Πόντ. **αδερφός** Καππ. (Φάρασ.) **αδερφός** Καππ. **αδερφός** κοιν. **αδερφός** βόρ. ιδιῶμ. **αδερφός** Σαμοθρ. **αδερφός** Θράκ. (Καλλίπ.) **αδερφός** Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Ζάκ. Κεφαλλ. Μύκ. Μῆλ. Νάξ. Πάρ. Τῆν. κ.ά. **αδερφός** Ἀπουλ. **αδερφός** Καλαβρ. (Μπόβ.) **αδερφός** Θεσσ. (Ζαγορ.) Λέσβ. Προπ. (Πάνορμ.) Σάμ. κ.ά. **αδερφός** Ἀπουλ. **αδερφός** Κάρπ. Κύπρ. **Μεγίστ.** Σύμ. Χίος (Πυργ.) **αδερφός** Κύπρ. **αδερφός** Καππ. (Σίλ.) **αδερφός** Λυκ. (Λιβύσσ.) **αδερφός** Κύπρ. Χίος (Πυργ.) **αδερφός** Κύθν. **αδερφός** Κῶς Μακεδ. (Χαλκιδ.) Θηλ. **αδερφός** Χίος (Λιθ.) Πληθ. **αδερφός** Κρήτ. **αδερφός** Καππ. (Ἄξ.) **αδερφός** Κύπρ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. **αδερφός** καὶ μεσν. **αδερφός**. Πβ. IG 3,2,3531 «Εὐγένιος ὦ | δε κῆμε, ἀδερ | φοί».

1) Ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς καὶ τῆς αὐτῆς μητρὸς γεννηθεὶς ἢ ἐξ ἑνὸς μόνου τούτων μετ' ἄλλου, ἀδελφός ἐξ ἄλλου πατρὸς ἢ ἐξ ἄλλης μητρὸς κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Καππ. (Ἄξ. Ἀραβάν. Μισθ. Σίλ. Φάρασ. Φερτ. κ.ά.) Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὀφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): **Ἐχω τρεῖς ἀδελφούς καὶ μιὰ ἀδελφή. Ὁ ἀδερφός μου ἐργάζεται 'ς τὸ ὑπουργεῖο. Ἡ ἀδερφή μου παντρεύτηκε μετ' τὸν δεῖνα κοιν. Τ' ἄλλο τὴν ἡμέραν θὰ ἔρται ἀδελφός μ'* Τραπ. **Ἐσηκώστην ὁ ἀρφός της ποῦ ἦταν χωσμένος μέσα 'ς τὸ μαιρικόν Κύπρ. Σηκώθη τὸ μέγα ἀδερφός Καππ. (Φάρασ.) Νὰ φέρουμεν τῆν ἀρφήν μας Κύπρ.* || Παροιμ.

**Ἀνάθεμα ποῦ πίστευγε 'ς τῶν ἀδελφῶν τὴ μάχη!*

(ἢ τῶν ἀδελφῶν ἐχθρα εἶναι ἀπατηλὴ οὐδὲ διαρκεῖ πολὺν χρόνον) Θήρ. **Ἡ πρώτη ἀδελφή παντρεύει καὶ τοῖς ἄλλες*

(ἂν ἡ πρώτη ἀδελφή νυμφευθεῖσα φανῇ ἀγαθὴ σύζυγος, ἢ διαγωγή αὐτῆς εἶναι καλὴ σύστασις διὰ τὰς ἄλλας, αἱ ὅποια οὕτω εὐκόλως ὑπανδρεύονται) Πελοπν. *Μιὰ ἀδερφή παντρεύει ἑπτὰ καὶ μιὰ ξαδέρφη δεκαπτὰ* (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Πελοπν. (Καλάβρυντ.)

Χάρου, μάννα, τὸν νίγί σου, | κι ἀδερφή, τὸν ἀδερφός σου πρίχου νὰ 'ρθ' ἢ μουρμουρίστρα | τοῦ στρωμάτου ἢ τσουτσου- [ρίστρα

(μετὰ τὸν γάμον τοῦ υἱοῦ ἢ ἀδελφοῦ οὗτος ὑπόκειται πλέον ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς συζύγου του. *μουρμουρίστρα* καὶ *τσουτσουρίστρα* ἐπὶ μεμψιμοίρου γυναικός) Κρήτ. || ***Ἄσμ**.

Κι ἂν εἶν' ὁ πρῶτος μ' ἀδερφός, ἄς σύρη νὰ 'ρτη 'πάνου Σωζόπ.

Τρεῖς ἀδερφῆδες ἤμυσταν κ' οἱ τρεῖς ἀδικοπῆγαν Κρήτ.

**Ἡ μάννα του τῶ ἢ μάννα μου βρεθῆκαν ἀδερφάες*

Κύπρ. 2) Μέλος ἀδελφότητος θρησκευτικῆς ἢ φιλανθρωπικῆς Σῦρ. κ.ά.: *Δὲν εἶμαι πρὸς ἀδερφός τοῦ ἡ - Σιδώρου* (τῆς ἀδελφότητος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἅγιος Ἰσίδωρος) Σῦρ. β) Οἱ συγκυριαρχικῶς κατέχοντες ναόν τινα Παξ.: *Δὲν εἶναι αὐτοὶ μοναχὰ ἀδερφοὶ 'ς τὸν Ταξιάρχη, εἶναι κ' οἱ δεῖνα κ' οἱ δεῖνα.* γ) Μοναχός ἀνήκων εἰς μονὴν τινα, ὄρ. τοῦ μοναχικοῦ βίου σύνθηθ.: *Εἶμαι ἀδελφός τῆς μονῆς δεῖνα.* δ) Θηλ. **αδελφή**, μοναχὴ ἀνήκουσα εἰς μονὴν πολλαχ. ε) Θηλ., νοσοκόμος σύνθηθ. 3) Κλάδος δίδυμος συμφυόμενος μετ' ἄλλου κλάδου ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους τοῦ κορμοῦ, παραφυάς, ἐπὶ δημητριακῶν Κύθν. Μῆλ. Νάξ. Παξ. Χίος κ.ά.: *Μὲ δυὸ ἀδερφοὶ εἶναι τὸ ἔνημα τώρα* Νάξ. **Ἄν πετάξῃ τὸ κριθάρι μου πολλοὶ ἀδερφοί, θὰ 'χω πολὺ καρπὸ ἐφέτω* Μῆλ. Πβ. **αδερφός** 1 δ. 4) Ὁ ὁμοιάζων, ὅμοιος πρὸς τι Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά.: *Δὲν εἶχε ἀδερφός 'ς τὴ δ'λεῖα οὐ σ'χουριμένους* Αἰτωλ. 5) Στενὸς φίλος, οἰκειὸς σύνθηθ.: *Μὴν πειράζῃς τὸν δεῖνα, γιατί τὸν ἔχω ἀδερφός σύνθηθ.* || Παροιμ. **Ἀδελφέ μου καὶ μὴ καλύτερό μου* (ἐπὶ φιλαύτου). Ἡ κλητ. ἐν προσφωνήσεσιν ἀντιστοιχεῖ τοῖς ἀρχ. «ὦ γαθέ», «ὦ τᾶν»: **Ὡχ, ἀδερφέ, δὲ μ' ἀφίνεις ἡσυχο! Τί λές, ἀδερφέ! Βρὲ ἀδελφέ, ἔλα 'ς τὰ καλά σου!* κοιν. Συνών. **αδερφός** 3. 6) Πληθ. οἱ ἀδερφοὶ μας, κατ' εὐφημισμ. τὰ δαιμόνια, τὰ ἐξωτικὰ Lowson Modern Greek Folklore 70. Πβ. **καλοί**, **καλορρίζικοι**, **χαρούμενοι** (ιδ. **καλός**, **καλορρίζικος**, **χαίρω**).

αδερφοσκοτωμός ὁ, Χηλ. κ.ά.

Ἐκ τῶν οὐσ. **αδερφός** καὶ **σκοτωμός**.

Ὁ ἀλληλοσπαραγμός μεταξὺ συγγενῶν ἢ ἀνθρώπων ἀνηκόντων εἰς τὴν αὐτὴν φυλὴν ἔνθ' ἄν.: *Τὶ ἀδερφοσκοτωμός γένηκε!* Χηλ.

αδερφοσκοτώνομαι Χηλ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. **αδερφός** καὶ τοῦ ρ. **σκοτώνω -ομαι**.

Τὸ φονεύειν ἀλλήλους, ἐπὶ συγγενῶν ἢ ἀνθρώπων ἀνηκόντων εἰς τὴν αὐτὴν φυλὴν ἔνθ' ἄν.: *Οἱ δεῖνα ἀδερφοσκοτωθήκανε* Χηλ.

***αδερφοσπαθοκονταρεμός** ὁ, ἀρφοπαθοκονταρεμός Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. **αδερφός** καὶ τοῦ ἀμάρτ. οὐσ. **σπαθοκονταρεμός**. Πβ. **σπαθοκονταρισμένος**. Ἡ ἀφαίρ. τοῦ σ. ἐκ τοῦ **σπανθοκονταρεμός** κατὰ παρετυμ. πρὸς τὸ **παθαίνω -ἐπαθα**.

